

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista ja biohajoavan jätteen kaatopaikkakielto

Kuntien ympäristösuojelun neuvottelupäivä 4.9.2013
Tommi Kaartinen, VTT

Taustaa

- Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista voimaan 1.6.2013
- Asetuksella kumotaan kaatopaikoista annettu valtioneuvoston päätös (861/1997)
- VTT laati YM:n toimeksiannosta taustamuistion asetuksen valmistelua varten
- Asetuksella täsmennetään orgaanisten jätteiden hyväksymisrajoituksia tavanomaisen jätteen kaatopaikoille
- Asetuksen säännöksiä jätteen biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen pitoisuuden rajoittamisesta sovelletaan 1.1.2016 alkaen
- Rakennus- ja purkujätteen lajittelussa ja muussa mekaanisessa käsittelyssä syntyvän jätteen osalta säännöksiä sovelletaan täysimääräisesti vasta 1.1.2020 alkaen

Keskeiset tavoitteet

- Kaatopaikkojen aiheuttamien metaanipäästöjen ja suotovesikuormituksen vähentäminen
- Kaatopaikkadirektiivin toimeenpano biohajoavien jätteiden kaatopaikkasijoituksen vähentämisen osalta
- Kaatopaikkadirektiivin muuttamista koskevan neuvoston direktiivin toimeenpano (säännökset nestemäisen elohopean väliaikaisesta varastoinnista)
- Terminologian tarkistaminen vastaamaan jätelain käsitteistöä

Asetuksen keskeinen sisältö

- Asetus perustuu suurelta osin valtioneuvoston päätökseen kaatopaikoista
- Tavanomaisen jätteen kaatopaikalla hyväksytään vain sellaista tavanomaista jätettä, jonka biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen osuus mitattuna joko orgaanisen hiilen kokonaispitoisuutena (TOC) tai hehkutushäviönä on enintään 10 prosenttia
- Poikkeuksena mm.:
 - Energiatuotannon ja jätteenpolton lento- ja pohjatuhkat, joiden orgaanisen hiilen liukoisuus on alle 800 mg/kg (L/S 10) joko jätteen omassa pH:ssa tai pH:ssa 7,5-8,0
 - Pilaantunut maa-ainesjäte, pilaantunut ruoppausjäte ja asbestijäte, joka sijoitetaan erilleen muista jätteistä
 - Metsäteollisuuden massan valmistuksen soodasakka tai keräyspaperin siistausliete

Keskeiset jätevirrat, joille kehitettävä korvaavaa käsittelyä (VTT:n muistio)

Jätevirta	Arvio määrästä (!000 t/a)
Sekalaiset yhdyskuntajätteet ja niiden käsittelyn rejektit	1 100
Rakennusjätteet ja niiden käsittelyn rejektit	500
Puhdistamolietteet	50-200 ¹
Sekalainen muovi- ja paperijäte	10 ²
Elintarviketeollisuuden jätteet	0 ³
Metsäteollisuuden jätteet	2 ⁴
Autopaloittamojätteet	70
Kompostoinnin seulan ylitteet	100 ⁵

¹ Vesilaitosyhdistys arvioi puhdistamolietettä sijoitettavan kaatopaikalle n. 50 kt/a ja Tilastokeskus kaikkea lietettä n. 200 kt/a

² Tilastokeskuksen arvio kaikesta paperi- pahvi-, muovi- ja kumijätteenä kaatopaikalle sijoitetusta jätteestä 2010

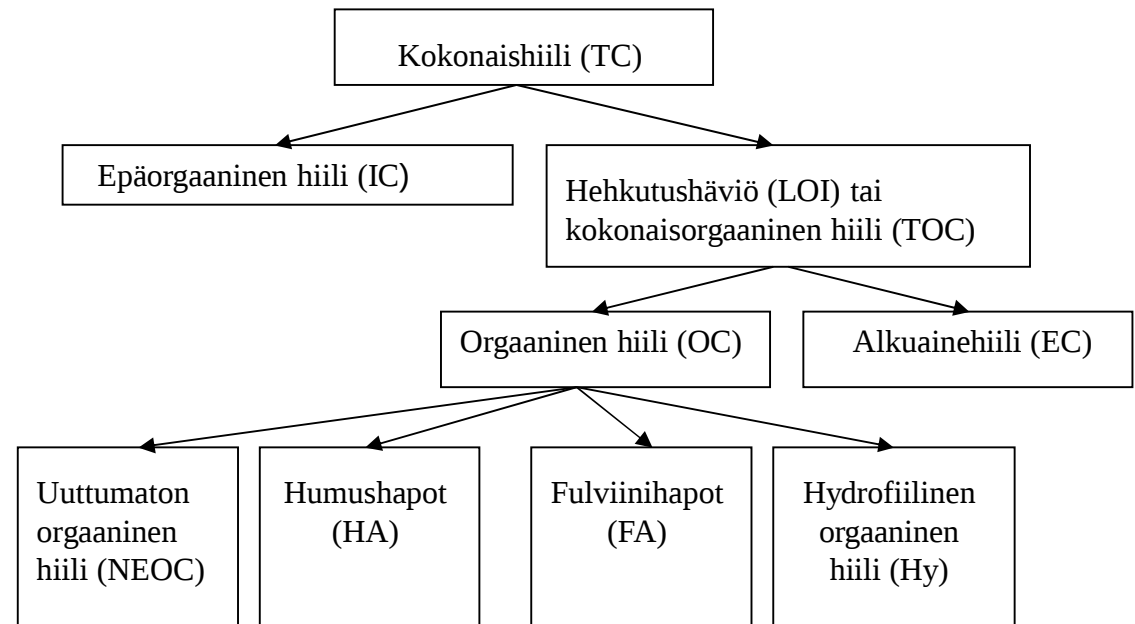
³ Elintarviketeollisuusliiton mukaan jätteitä sijoitetaan kaatopaikalle vain poikkeustapauksissa

⁴ Metsäteollisuus ry arvioi lietteiden, soodasakan ja meesajätteiden kokonaismääräksi 700 kt/a; kiello voisi vaikuttaa osaan tästä jätteestä

⁵ Arvio vuodelle 2005 olettaen 50 % rejektimäärän kompostoidusta biojätteestä ja lietteestä

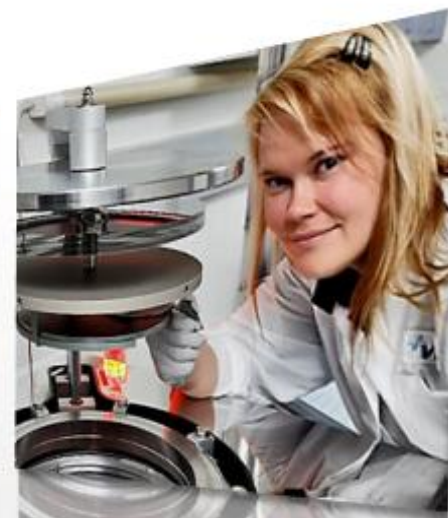
Orgaanisen aineksen osuuden määrittäminen

- TOC ja hehkutushäviö mittaavat lähinnä orgaanisen aineksen määrää, ei biohajoavan aineksen määrää
- Biohajoavuuden määrittämiseen ei olemassa käytännöllisiä ja laajasti käytössä olevia menetelmiä
- TOC-määrittäminen menetelmän SFS-EN 13137 mukaisesti
- Hehkutushäviö menetelmän SFS-EN 15169 mukaisesti

Odotetut vaikutukset

- VTT:n muistion mukaan biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen kaatopaikalle sijoittamiselle annetut rajoitukset koskevat vuosittain noin kahta miljoonaa tonnia nykyisin kaatopaikoille sijoitettavia yhdyskunta- ja tuotantojätteitä
- Orgaaninen jäte ohjautuu pääasiassa kierrätykseen ja muuhun hyödyntämiseen
 - Metaanipäästöt ja suotovesikuormitus vähenevät
- Luonnonvarojen säästävä käyttö
 - Jätteiden hyödyntäminen materiaalina kasvaa
 - Uusiutumattomien energianlähteiden korvaaminen jätteillä energiantuotannossa
- Kaatopaikan päivittäispeitot tarpeettomiksi
- Päästöjen ennustettavuus ja hallinnan edellytykset paranevat
- Kaatopaikkojen turvallisuus paranee ja jälkihoitoaika lyhenee

VTT luo teknologiasta liiketoimintaa